

KATAR BİLGİ NOTU

TEMMUZ 2023

GÜNCEL VERİLER

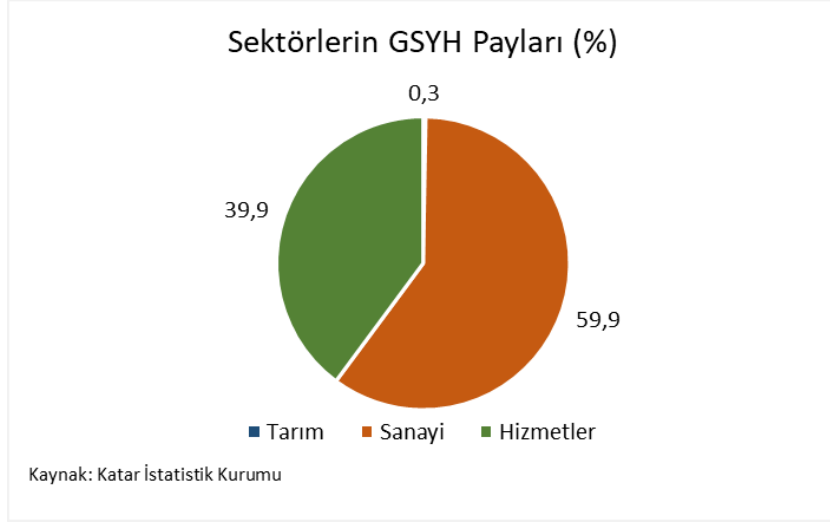
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2021	2022	2023 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	197,7	225,5	219,6
Büyüme	%	1,6	4,2	2,4
Nüfus	Milyon Kişi	2,6	2,7	2,6
Kişi Başı Gelir	USD	68.622	84.425	83.891
Enflasyon	%	2,3	5,0	3,0
İşsizlik Oranı	%	0,3	0,1	-
Cari Denge / GSYH	%	14,7	26,0	19,2
Bütçe Dengesi / GSYH	%	4,4	14,2	14,7
İhracat	Milyar USD	87,3	128,7	34,1*
İthalat	Milyar USD	27,6	32,9	9,6*

Kaynak: IMF KEG Nisan 23, Trademap, (2022 Ticaret verileri öncü veridir. *2023 verileri Ocak-Nisan dönemi içindir) Katar İstatistik Ofisi

1. KATAR EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Katar ikinci dünya savaşı öncesi dönemde binicilik, balıkçılık gibi mesleklerin yaygın olduğu, dünyanın en yoksul ülkelerinden biriydi. 1939 yılında petrolün keşfi ve 1949 yılında petrolün üretilip ihraç edilmesiyle ülke ekonomisi yeniden şekillenmeye başladı. 1970'li yıllara gelindiğinde petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar ve gelirlerdeki düşüşlere rağmen Katar ekonomisi dünyada kişi başına düşen yüksek gelire sahip ülkelerden biri konumuna erişti.

Petrole bağımlı hale gelen ekonomiyi çeşitlendirmek adına 1990'ların ortalarında doğal gaz kaynakları geliştirilmeye başlandı. Gaz sahalarını geliştirmek için ülke yüksek oranlarda borçlansa da yüksek hidrokarbon gelirleri sayesinde kısa sürede toparlandı. 2020 yıl sonu itibarıyla, petrol ve doğalgaza bağlı olan Katar'da petrol rezervlerinin 25,2 milyar varil olduğu bilinmektedir. Günlük 75,9 milyon ton petrol çıkartan ülkenin aynı zamanda 24,7 trilyon metreküp doğalgaz rezervi bulunmaktadır.

Devletin faizsiz krediler sunarak modernize etmeye çalıştığı tarım sektörü, arazi verimsizliği, su yetersizliği gibi nedenlerden dolayı gelişmemiştir. Ekonominin %0,3'ünü oluşturan sektörün ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Tarım sektöründe üretim sulama için arıtılmış atık su ve tuzdan arındırılmış suyun kullanılması sonucunda üretimi artan ve Bafra Körfezi ülkelerine ihraç edilen hurma, kavun, domates, kabak, patlıcan gibi sebzelerden oluşmaktadır.

Katar, sanayi sektörünü çeşitlendirmek için un değirmenciliği, çimento üretimi gibi yeni üretim tesisleri kurmaya başlamıştır. Çalışan tesislerin büyük çoğunluğu LNG endüstrisine bağlıdır. Dolayısıyla, Katar doğalgaz rezervlerinin bir kısmını bu alanda kullanmaktadır. Sanayi sektörü GSYH'nın %60'ına yakınına oluşturmaktadır.

2. BÜYÜME

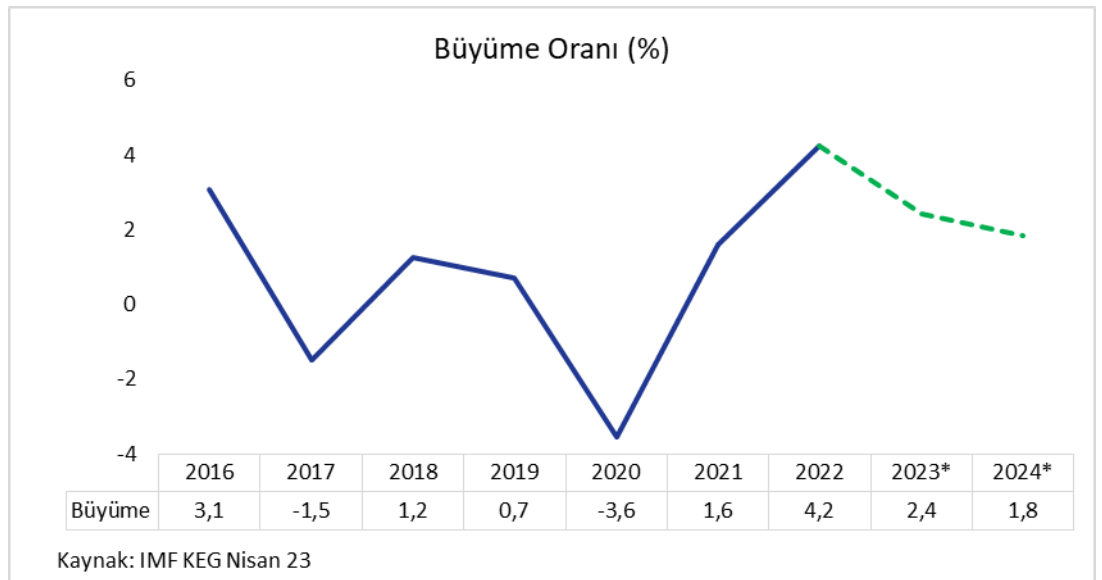
2014-2016 yıllarında petrol fiyatlarının düşmesinden sonra, 2017 yılında Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır, Katar'ın terör olaylarına destek verdiği gerekçesiyle ülkeyle olan diplomatik ve ekonomik ilişkilerini kesmişlerdir. Bahsedilen diplomatik krizin ekonomik ve mali etkisi Katar tarafından nispeten yönetilebilir olmuştur. Güçlü finansal yapısı sayesinde daha derin bir ekonomik küçülme önlenmiş ve ülke bu yılda %1,5 daralmıştır.

Arap ülkelerinin Katar'a uyguladığı ambargo devam ederken ülke düşük hidrokarbon fiyatlarına uyum sağlamış, mali konsolidasyonu sağlamlaştırmak, finansal istikrarı korumak ve özel sektör öncülüğünde büyümeyi kolaylaştırmak gibi yapısal reformlara odaklanmıştır. Bununla birlikte, gaz üretimine odaklanıp yeni ticari ilişkiler geliştirmeyi başarmış ve böylelikle 2018 yılında %1,2 büyümüştür.

2020 yılında küresel ekonominin bozulmasıyla birlikte petrol fiyatları dip noktaları görmeye başlamış bu doğrultuda Katar ekonomisinin gelirleri düşmeye başlamıştır. Buna ek olarak, Kasım 2022'de gerçekleşen FIFA Dünya Kupası öncesinde altyapı harcamalarında bu yılda başlamış olması salgın ile birleşince ülkeyi zora sokmuş ve %3,6 daralmasının nedenlerinden biri olmuştur.

2021'de ise salgın etkilerinin hafiflemesi ve küresel ekonominin toparlanmaya başlamasıyla Katar ekonomisi de toparlanma yoluna girmiştir. İç talepteki canlanma ve özel kredi büyümesinin yaklaşık %9,5 olduğu yılda, daha yüksek petrol ve gaz fiyatları, 2022 Dünya Kupası hazırlıkları ve bu sayede ekonominin çeşitlendirilmesinin yoğunlaşması gibi nedenler sayesinde ekonomi %1,6 büyümeye kaydetmiştir.

Ülke, 2022 yıl sonunda %4,2 büyümüştür. 2023 yılında ise ilk üç çeyrekte ortalama %1,4 büyüyen Katar ekonomisinin yıl sonunda %2,4 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

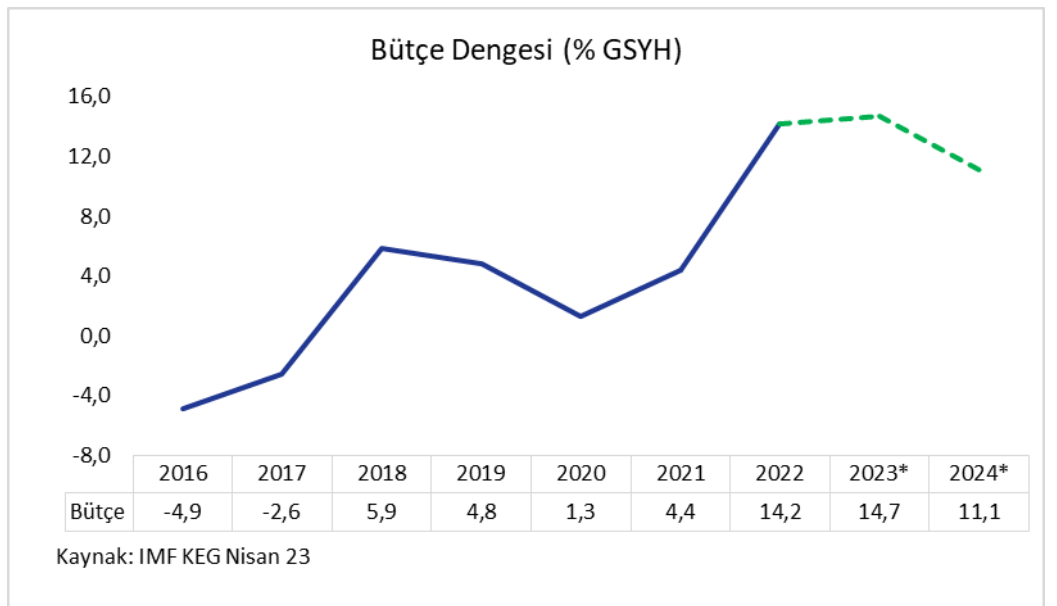
3. BÜTÇE DENGESİ

Katar bütçe dengesi 2016 yılına kadar yüksek oranlarda fazla vermiştir. 2014 yılında petrol fiyatlarındaki keskin düşüşe rağmen %15,4 bütçe fazlası veren Katar ekonomisi, 2015 yılında bu oranı %22 civarına çıkartmıştır. 2016 yılında ise Katar'ın kamu maliyesinde ciddi bozulmalar meydana gelmiş ve bütçenin %4,9 açık vermesine neden olmuştur.

İç borçlanma ve dış finansman yoluyla finanse edilen kamu maliyesi 2017 yılında uygulanan ambargo etkisiyle %2,6 açık vermiştir. 2018 yılında petrol fiyatlarındaki toparlanma sayesinde mali ortam iyileşmiş ve Katar GSYH cinsinden %5,9 bütçe fazlası vermiştir.

2020 yılında hidrokarbon gelirlerindeki keskin düşüşlere karşı, yetkililer GSYH'nin %2,1'ine karşılık gelen, Dünya Kupası ile ilgisi olmayan projeleri erteleterek harcamaları %12 azalttı. Böylece, kamu maliyesi GSYH'nin %1,3'ü kadar bütçe fazlası verdi.

Olumlu finansal koşullar, ülkenin 2020'de 10 milyar USD Eurobond ihraç etmesine ve Katar Enerji'nin büyük bir LNG genişleme projesini finansa etmek için 2021'de 12,5 milyar USD borç almasına izin verdi. Hidrokarbon fiyatlarındaki keskin artışlar ve ithalatta daha kademeli bir toparlanma ile 2021 yılında %4,4 bütçe fazlası verildi. Katar, sadece iki yıl önce Covid-19 salgını sırasında 2,9 milyar dolarlık bir açığın ardından toparlanan ekonomik servetiyle, 2022 için sekiz yılın en yüksek bütçe fazlası olan 24,5 milyar dolara ulaştı. Bütçe 2022 yıl sonunda %14,2 fazla verdi. IMF verilerine göre, 2023 yılı için de %14,7 fazla vermesi beklenmektedir.

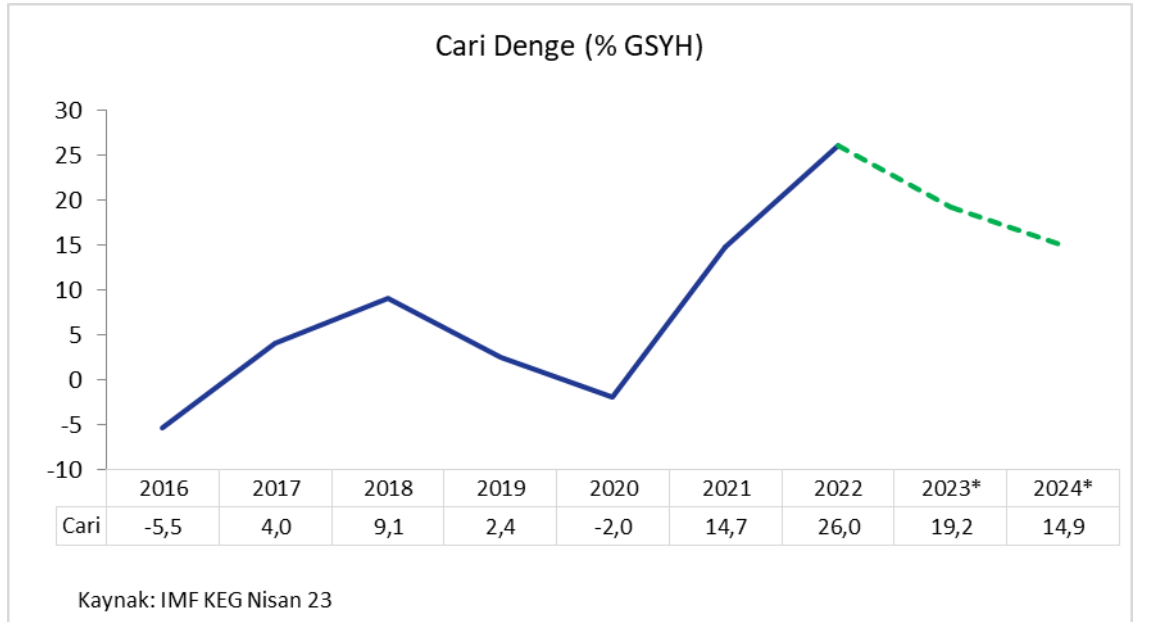

4. CARİ DENGESİ

2013 yılında GSYH cinsinden %30 seviyelerinde cari fazla veren dış denge petrol gelirlerinde yaşanan azalış ile düşme eğilime girmiştir. 2016 yılında ise cari işlemler açığı GSYH'nin %5,5'ine ulaşmıştır. Petrol fiyatlarındaki toparlanma ve düşük hidrokarbon dışı büyümesiyle ithalatın düşmesi, 2017 yılında ülkenin %4 cari fazla vermesini sağlamıştır.

2018 yılında petrol fiyatlarındaki toparlanmanın devam etmesiyle %9,1 seviyesine çıkan cari fazla, salgın ile birlikte tekrar düşme eğilimine girerek 2020 yılında GSYH cinsinden %2 açık vermiştir.

2021 yılında ihracatın hızla artması ve üçüncü çeyrekte doğrudan yatırımların artmasıyla cari denge yıl sonunda %14,7 fazla vermiştir. Kaydedilen cari fazla oranı son 10 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında bu ivme daha da artmış ve cari fazla GSYH'nin %26,0'sına ulaşmıştır.

5. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

- Katar, petrol ve doğal gaz gibi zengin doğal kaynaklara sahiptir. Bu kaynaklar, ülkenin ekonomisine büyük bir katkı sağlar ve gelirlerin önemli bir kaynağını oluşturur.
- Katar'ın düşük kamu borcu ve sağlam mali politikaları, ekonomik istikrarı desteklemektedir.
- Katar, Orta Doğu'da stratejik bir konuma sahiptir. Bu, ülkeyi ticaret, finans ve yatırım için önemli bir merkez haline getirmektedir. Katar'ın dünyanın farklı bölgeleriyle bağlantıları güçlüdür.

Zayıf Yönleri:

- Katar'ın ekonomisi, büyük ölçüde petrol ve doğal gaz ihracatına dayanmaktadır. Bu durum, ekonominin diğer sektörlerden bağımsız olmasına ve çeşitlilik eksikliği sorununa yol açmaktadır.
- Katar'ın nüfusu, yerli nüfusa kıyasla yabancı işgücüne dayanmaktadır. Ülkedeki işgücü piyasasında yetenekli yerli işgücü kaynaklarının eksikliği mevcuttur.
- Katar, su kaynaklarının sınırlı olduğu ve tarım potansiyelinin düşük olduğu bir bölgede yer almaktadır. Bu durum, gıda güvenliği ve tarıma dayalı ekonomik faaliyetler için zorluklar yaratmaktadır.

Fırsatlar:

- Katar, ekonomisini petrol ve doğal gaz dışında diğer sektörlerle yönlendirme fırsatına sahiptir. Turizm, finans, teknoloji ve hizmetler gibi sektörlerde yatırım yaparak ekonomik çeşitlilik sağlayabilir.
- Katar, 2022 FIFA Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmış ve büyük altyapı projelerine yatırım yapmıştır. Bu projeler, ülkenin konumunu ve turizm potansiyelini artırarak ekonomiye katkı sağlayabilir.
- Katar, bölgede önemli bir finansal merkez olma hedefine sahiptir. Yatırımcılar ve şirketler için cazip finansal teşvikler ve serbest bölgeler sunarak yabancı yatırımları çekebilir.

Tehditler:

- Katar'ın ekonomisi, petrol ve doğal gaz fiyatlarına bağımlıdır. Küresel enerji piyasalarındaki dalgalanmalar, ekonomik istikrarı tehdit edebilir.
- Katar, bölgesel istikrarsızlık ve siyasi gerilimlerle karşı karşıya kalabilir. Bu durum, ekonomik faaliyetleri etkileyebilir ve yabancı yatırımları olumsuz etkileyebilir.

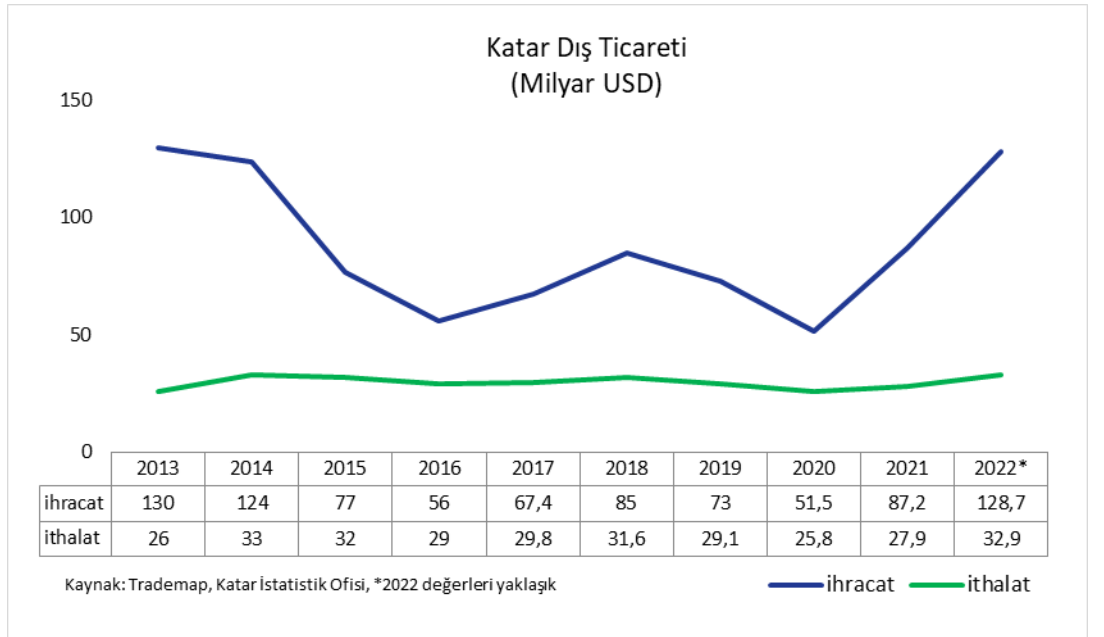

6. DIŞ TİCARET

Katar dış ticareti genellikle fazla veren bir yapıda olup 2021 yılı itibari ile 115,1 milyar USD dış ticaret hacmine sahiptir. 2015 yılına kadar 130 milyar USD civarında ihracat yapan ülkenin takip eden yıllarda ihracat miktarı düşse de, 2017 yılındaki ambargoya rağmen 67,4 milyar USD ihracat gerçekleştirmiştir. 2020 yılında 52 milyar USD civarında gerçekleşen ihracat 2021 yılında %55 artarak 87,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

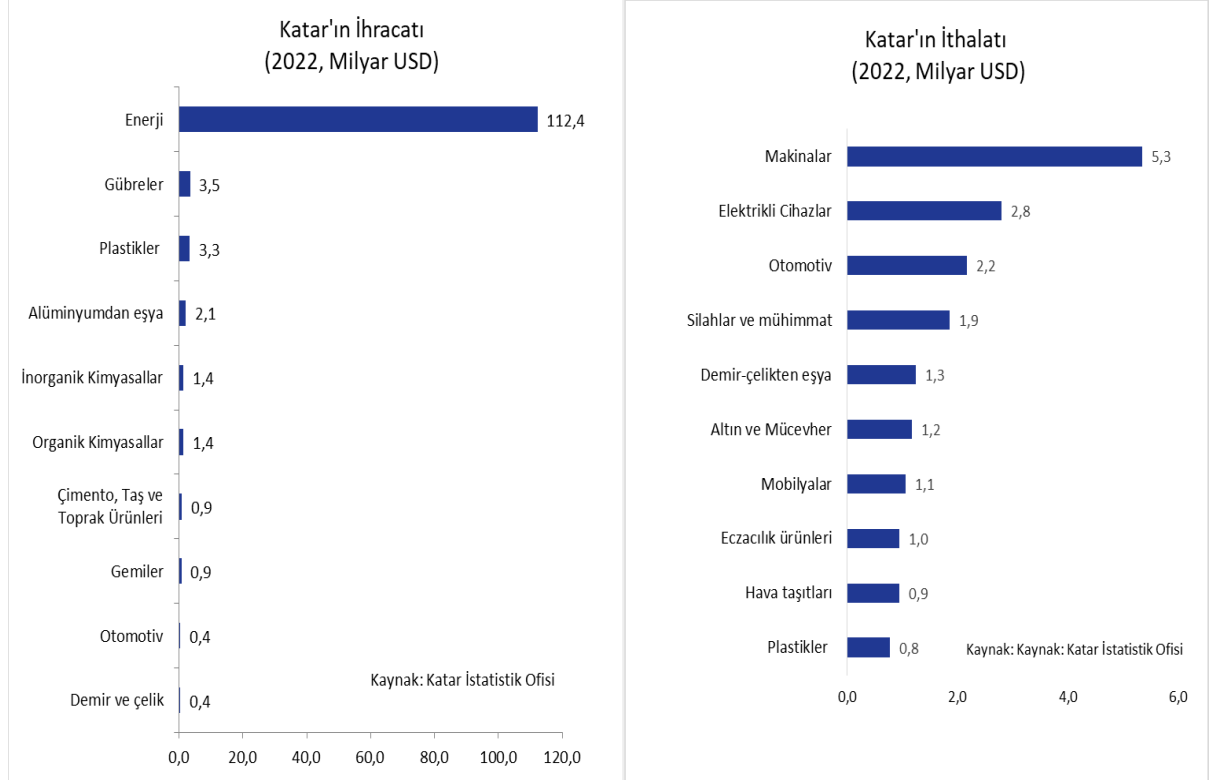
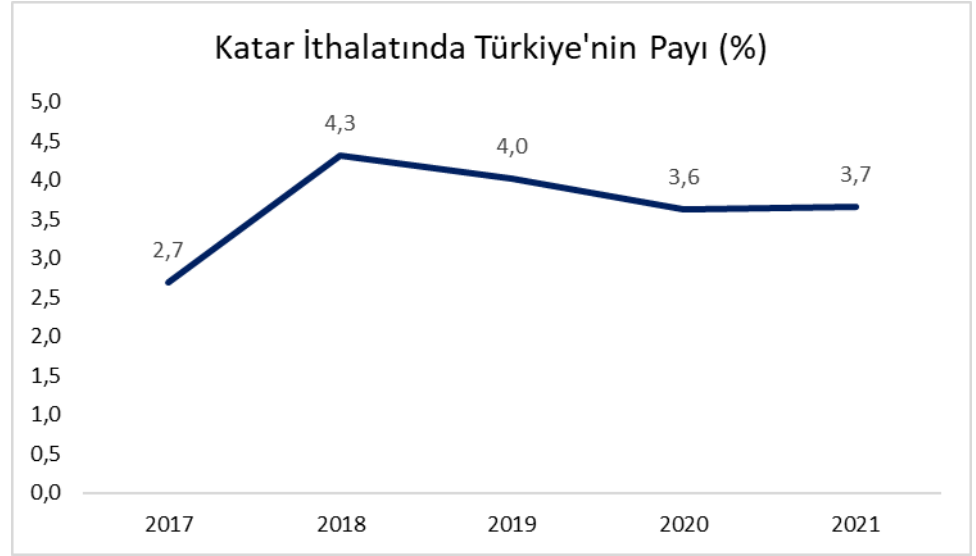
Ürün bazında bakıldığında ise, 2022 verilerine göre, enerji sektörü Katar ihracatını %87,3 ünü oluşturmaktadır. Bu sektörü %2,7 ile gübreler ve plastikler takip etmektedir. Katar ithalatında ise başlıca sektörler sırasıyla, makineler, elektrikli cihazlar, otomotiv ve silahlar-mühimmattır. Bu sektörler ithalatın %37,1'ini oluşturmaktadır.

Katar'ın önemli ihracat partnerleri arasında Çin %16,5 ile birinci sıradadır. Çin'i, Japonya, Kore ve Hindistan takip etmektedir. İthalatta da benzer şekilde Çin %15,5 pazar payına sahiptir. Çin'den sonra pazardan en fazla pay alan ülke %10 ile ABD'dir.

Türkiye'nin Katar ithalatından aldığı pay incelendiğinde 2018 yılından sonra payın azaldığı gözlenmektedir. 2018 yılında pazardan alınan pay %4,3 iken 2021 yılında bu oran %3,7'ye gerilemiştir.

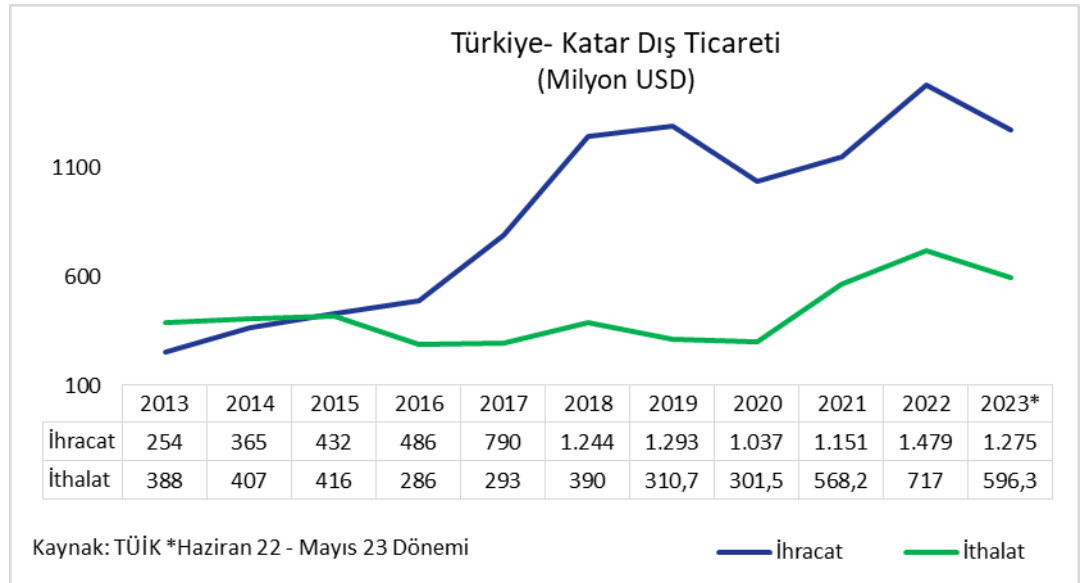
7. TÜRKİYE İLE DİŞ TİCARETİ

Türkiye Katar ile olan ticaretinde 2015 yılı itibari ile net ihracatçı konumuna gelmiştir. 2016 yılına kadar 750 milyon USD seviyesinde olan dış ticaret hacmi 2017 yılında 1 milyar USD'nin üzerine çıkmıştır.

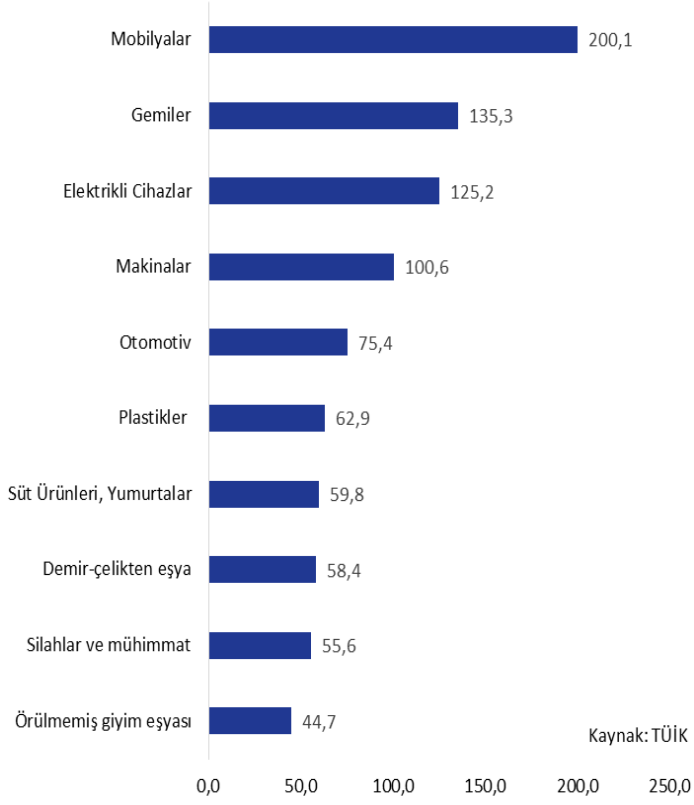
Türkiye'nin Katar'a olan ihracatı 2017 yılında 790 milyon USD iken 2018 yılında %57 artarak 1,2 milyar USD'ye yükselmiştir. Bu yıldan sonra Katar'a olan ihracatın 1 milyar USD üzerinde gerçekleşmesi ticaret hacmini rekor seviyelere taşımıştır. İthalat ise yıllar içerisinde istikrarını koruyarak ortalama 340 milyon USD seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2020 yılında ihracat 1 milyar USD olarak gerçekleştikten sonra 2021'de %11 artarak 1,1 milyar USD'ye yükselmiş; ithalat ise aynı yıllarda 301 milyon USD'den 568 milyon USD'ye yükselmiştir.

2022 yılında ise, Katar'a olan ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre artarak 1,5 milyar USD'ye; ithalat ise 717 milyon USD'ye yükselmiştir.

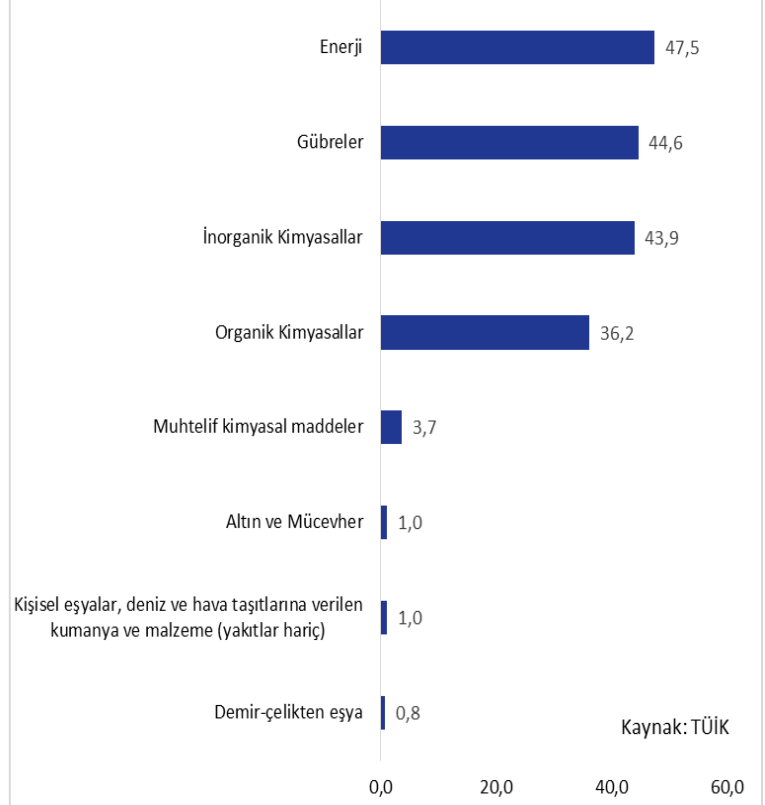
Ürün bazında bakıldığında, Türkiye'nin Katar'a ihraç ettiği başlıca ürünler arasında mobilyalar, gemiler, elektrikli cihazlar ve makinalar yer almaktadır. Bahsedilen sektörler ülkeye olan ihracatın %39'unu oluşturmaktadır. İthalatta ise, alüminyumdan eşya Katar'dan olan ithalatın %52,4'ünü oluşturmaktadır. Bu sektörü, plastikler ve enerji sektörleri takip etmektedir.(Bu sektörler toplam ithalatın %25,2'sini oluşturmaktadır.)

Türkiye'nin Katar'a İhracatı (ÖTS 2022, Milyon USD)

Türkiye'nin Katar'dan İthalatı (ÖTS 2022, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr